

вний пошук інструментів побудови ефективного навчального процесу для масового навчання, які б гарантовано забезпечували успіх у руках звичайного викладача, є актуальною потребою часу.

Технологія — форма реалізації людського інтелекту, сфокусованого на розв'язанні суттєвих проблем буття. Технологія навчання відображає шлях засвоєння конкретного навчального матеріалу в рамках відповідної теми, розділу з кожного предмету. У документах ЮНЕСКО технологія навчання розглядається як системний метод створення, застосування й визначення всього процесу викладання й засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів і їх взаємодії.

У сучасній українській освіті використовують як традиційні технології навчання (пояснювально-ілюстративна, проблемна, програмована, диференційована та ін.), так і нові технології навчання (особистісно-орієнтована, групова, розвивальна, технологія формування творчої особистості, технологія навчання як дослідження, модульно-рейтингова, нові інформаційні технології).

На семінарах з проблем теорії держави і права, проблемне навчання є одним із видів розвиваючого навчання, істотною рисою якого є здатність формувати творче мислення студента-магістра та прищеплювати навички наукового пошуку.

Проблемні ситуації можна створити різними шляхами: — зіткненням студентів із явищами, фактами, науковими парадигмами, які потребують теоретичного обґрунтування; використанням навчальних і життєвих ситуацій, практичних умов; постановкою науково-дослідницьких завдань; спонуканням до аналізу звичних фактів й ін.

Процес проблемного навчання на семінарах з проблем теорії держави і права охоплює такі етапи: створення та виокремлення проблемної ситуації для студентів; аналіз, формулювання та обґрунтування проблеми студентами; висунення гіпотези; перевірка найважливіших гіпотез і їх доведення за допомогою різних наукових методів. На практиці існують різні варіанти поєднання цих етапів, які утворюють відповідні види проблемного викладу.

Враховуючи вищевикладене, можна виокремити переваги технологій навчання на семінарах з проблем теорії держави і права:

- підпорядкування усіх елементів навчального та практичного процесу єдиній меті;
- перетворення навчального процесу на єдиний механізм із заздалегідь запрограмованим результатом;
- наявність чіткого послідовного технологічного ланцюжка дій викладача і студента, спрямованих на вирішення цільових завдань;
- постійна орієнтація на студентів, забезпечення успіху засвоєння шляхом безпосередньої діяльності студентів, єдність діяльності викладача і студента;
- наявність обов'язкових діагностичних процедур, які містять критерії, показники й інструменти вимірювання результатів діяльності;
- орієнтація всього процесу навчання на одержання оптимальних результатів;
- можливість відтворення елементів педагогічних технологій будь-яким викладачем;
- застосування аналітичного мислення при вирішенні наукових завдань.

Отже, технології навчання на семінарах з проблем теорії держави і права допомагають краще засвоїти навчальний матеріал, провести обмін знаннями між студентами, застосовуючи різні форми, сприяють якісному застосуванню різних методів пізнання.

Малишева М.Х., асистент
кафедри міжнародного та європейського права

ЗАОХОЧЕННЯ СТУДЕНТІВ ДО АНАЛІТИЧНОЇ РОБОТИ ЯК ШЛЯХ ПЕРЕХОДУ ВІД ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ДО ВИКЛАДАННЯ НАУКИ

Важливою умовою розвитку вітчизняної науки є підготовка студентів як майбутніх молодих науковців і розвиток у них аналітичного мислення.

Методика викладання дисциплін для студентів ВНЗ повинна бути спрямована на: ґрунтовне дослідження змісту предмета, з'ясування студентами актуальних питань дисципліни, розвиток у студентів умінь всебічно аналізувати явища та процеси, отримання практичних знань, а також на зацікавлення студентів у науковій діяльності.

Відповідно до власного педагогічного досвіду, було виділено наступні чинники активізації аналітичної роботи студентів:

- 1) скеровування студента на проведення власних наукових досліджень;

2) заохочення студента щодо розвитку аналітичного мислення;

3) здійснення самоконтролю студентами свого рівня опанування науковими методами.

Під скеровуванням студента на проведення власних наукових досліджень розуміється орієнтація на здобуття нової інформації, виявлення закономірностей, логічно-послідовних зв'язків, прогнозування явищ та процесів, що вивчаються обраною наукою.

Заохочення студента до розвитку аналітичного мислення передбачає необхідність відмови від стандартних форм отримання інформації і виявлення проблематики предмету, вміння формування аналітичних зв'язків.

Здійснення самоконтролю є важливим елементом засвоєння студентами здобутих знань і навичок, так як полягає у самостійному виявленні студентом способів, стратегій опанування матеріалу.

Так, для розвитку у студентів аналітичного мислення варто здійснити заміну тих видів робіт, які здебільшого представляють собою компіляцію інформації, на роботи-дослідження. Адже ґрунтовний рівень вивчення дисципліни розкривається саме через аналітичні завдання. Тому, педагогічна діяльність повинна бути спрямована на опанування думок провідних теоретичних шкіл та їх порівняння.

Проведення студентом власних досліджень проблематики дисципліни створює фундамент вивчення предмету, як науки. На основі власного педагогічного досвіду було зроблено висновок, що залучення студентів до наукової діяльності можливо через дотримання таких педагогічних умов:

1) індивідуалізації проведення наукових робіт;

2) усебічного дослідження поставленої проблеми через аналіз причин виникнення проблематики, прогалин у регулюванні проблематики та прогнозування вирішенні проблеми;

4) презентації отриманих результатів перед аудиторією;

5) забезпечення зворотного зв'язку між аудиторією та доповідачем;

6) розв'язання задач прикладного характеру;

7) публікації отриманих результатів, доповідей-досліджень у наукових виданнях, електронних ресурсах.

Було виявлено, що застосування нових інноваційних методів викладання і відмова від шаблонних нерезультативних форм є основною передумовою формування аналітичних здібностей у студентів.

До інноваційних методів, які сприяють розвитку аналітичного мислення, слід віднести такі, які передбачають аналіз і практичне застосування отриманих знань, зокрема, це метод проектів, дискусія, мозковий штурм, синектика тощо).

Позитивно себе зарекомендував метод «протистояння», що активно використовується автором у педагогічній діяльності». Метод «протистояння» полягає в тому, що досліджувані теми, проблеми розглядаються з двох точок зору: позитивної та негативної. Тобто, досліджуються позитивні та негативні сторони досліджуваного явища. Використання даного методу на практиці можна розділити на кілька етапів:

— вибір тематики дослідження;

— аналіз переваг явища процесу;

— аналіз недоліків процесу;

— співставлення отриманих результатів дослідження;

— участь аудиторії в дискусії.

Дана методика сприяє розвитку аналітичного мислення завдяки всебічності вивчення проблематики. Даний метод можна вважати педагогічним ноу-хау так як:

— його використання передбачає не тільки виявлення переваг і недолік явища, але й прогнозування можливого розвитку;

— виявлення прогалин, проблем, які не є достатньо досліджені наукою на сьогоднішній день;

— дискусії сприяють збільшенню кількості пропозицій щодо шляхів розв'язку поставленої проблеми.

Таким чином, на основі узагальнення педагогічного досвіду зроблено висновок про те, що застосування вищенаведених засобів призводить до збільшення зацікавленості студентів у науковій діяльності, проведення ними ґрунтовних наукових досліджень, а також до публікації матеріалів у наукових виданнях та електронних ресурсах. Це, в свою чергу, означає вивчення предмету не просто як дисципліни, а як науки.